

Το απρόσιτο: Ήτοι η προσιτότητα του απροσίτου πέρα από τη λογική της απροσιτότητας του προσιτού

Βάιος Λάζος*, Αθανάσιος Βαζακίδης**

Περίληψη

Η σύγχρονη οριοθέτηση του ρόλου και της θέσης του manager στο επιχειρηματικό γίγνεσθαι αποτελεί αναλυτικό πεδίο των συγγραφέων της μελέτης. Ανάμεσα στο Προσιτό και το Απρόσιτο, την Μνήμη και τη Φαντασία, ο manager διακατέχεται από τον πυρετό της αναζήτησης. Παρορμούμενος από το ερευνητικό του ένστικτο ψάχνει το Αδύνατο, το Παράλογο, το Καινοτόμο, το Απρόσιτο, το Ανύπαρκτο.

Κάθε άλλη προσέγγιση θα καθιστούσε τον manager «ανασχετικό μοχλό».

1. Ο γερο-Φάουστ και η Μαργαρίτα του

Τι είναι εκείνο που το απρόσιτο το κάνει απρόσιτο και όχι προσιτό στον άνθρωπο; Έλεγε ο γερο Φάουστ μελαγχολικά: «Σπούδασα φιλοσοφία, ιατρική, φυσική ...έγινα δόκτορας, θεωρούμαι σοφός κι όμως όλες αυτές οι γνώσεις αποδεικνύονται ανίσχυρες μπροστά στις παντοδύναμες συνθήκες που κρατούν τη νεαρή όμορφη Μαργαρίτα μακριά μου...». Λοιπόν; Τι κρατάει την «Μαργαρίτα» (την κάθε Μαργαρίτα για τον καθένα μας) μακριά μας; Γιατί δεν βρέχει όταν θέλουμε, γιατί στην έρημο που διψάμε δεν

* Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.

** Λέκτορας στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.

βρίσκουμε νερό, γιατί ο σοφός Μάνατζερ δεν πετυχαίνει όσα ο αυτοδίδακτος Ωνάσης και εν τέλει γιατί το απρόσιτο δεν είναι προσιτό;

2. Η εξίσωση προσδοκιών $\Delta\rho = \Pi + \Lambda$

Αν δούμε τα πράγματα λίγο «ψύχραιμα» θα διαπιστώσουμε αμέσως ότι όλα τα παραπάνω ερωτηματικά ανάγονται σε μια εξίσωση που αποτελεί τη θεμελιακή βάση των ενεργειών μας στη ζωή. Η εξίσωση αυτή –εξίσωση προσδοκιών, όπως θα την έλεγε κανείς– είναι η εξής:

$$\Delta\rho = \Pi + \Lambda$$

Το Λ εδώ αντιπροσωπεύει το επιστητόν (τα φαινόμενα που προσδιορίσαμε ή μπορέσαμε ως τώρα να προσδιορίσουμε), ενώ το Π όσα δεν μπορέσαμε. Το $\Delta\rho$ αντιπροσωπεύει τη δράση μας.

Το να ανατρέψουμε λοιπόν τη «φυσική τάξη» και να μετατρέψουμε το Π σε Λ (όπως ο Φάουστ, που ήθελε να γίνει αθάνατος πουλώντας τη ψυχή του στο διάβολο) είναι και αδύνατο και τρομακτικό, ακριβώς επειδή είναι αφύσικο (ή «αφύσικο»). Άρα λοιπόν τι είναι αυτό που κρατάει τη «Μαργαρίτα» μακριά μας;

Είναι φανερό ότι αυτό είναι η φυσική τάξη. Φανταστείτε για να αντιστρέψουμε τα πράγματα, έναν κόσμο όπου όλοι θα κατορθώναμε όλα και ειδικότερα ό,τι επιθυμούσε ο καθένας. Δεν θα ήταν παράλογος ένας τέτοιος κόσμος; Αφύσικος ή (χειρότερο) σκληρός, εξοντωτικός, άγριος; Η άλλη «Δύναμη» λοιπόν που κατανικάει τη δική μας «Δύναμη» αφήνοντας έτσι τη «Μαργαρίτα» μακριά μας, είναι η φυσική τάξη ή άλλως η αδύνατη νόησή μας, ή πιο απλά: η άγνοιά μας για τον συμπαντικό κόσμο που μας περιβάλλει.

Έτσι ο κόσμος αυτός είναι διπλός. Ο κόσμος που ξέρουμε (και που αντιπροσωπεύεται ή αντιπροσωπεύει και ενσαρκώνεται ή ενσαρκώνει το Λ) και ένας παράλληλος κόσμος που δεν ξέρουμε και είναι το Π . Στους δύο κόσμους ενεργούν σαν «δυνάμεις» οι κανόνες λειτουργίας τους. Η «συνεργασία» των δυνάμεων των δύο κόσμων είναι επωφελής, αλλά η εισχώρηση στο δεύτερο παράλληλο κόσμο γίνεται βασικά μόνο με το Π (που θα το δούμε πιο κάτω σαν το «ένστικτο» του επιχειρηματία) και σε πολύ αργό ρυθμό με το Λ (την τεχνοκρατική γνώση που κι αυτή θα τη δού-

με πιο κάτω). Όπως είναι φανερό, το Π υπήρχε πάντα, ενώ το Λ αναπτυσσόταν αργά στην μακραίωνη ιστορική του διαδρομή. Στην ουσία εισχώρηση μόνο το Π κάνει, ενώ το Λ επιχειρεί μόνο απλές εξερευνησεις, οριακές, του περιθωρίου και γι' αυτό τα αποτελέσματα συχνά συνοδεύονται από (δια) στρεβλώσεις, όπως π.χ. με τα πολλά φάρμακα και τις παρενέργειές τους και άλλα παρόμοια.

Υπάρχει λοιπόν ένα άγνωστο *ιδεατό* «Σύμπαν» παράλληλο προς το γνωστό, κατακτημένο από μας, *επιστητό* σύμπαν κατ' ακριβή αντιστοιχία του θρυλούμενου παράλληλου «*υπέρ-φυσικού*» σύμπαντος προς το δικό μας *φυσικό* σύμπαν που δέχεται η φυσική επιστήμη. Κατά παρόμοια αντιστοιχία, το Π ενσαρκώνει ή σχετίζεται με το άγνωστο ιδεατό σύμπαν, ενώ το Λ με το γνωστό επιστητό μας σύμπαν. Έχουμε δηλαδή με άλλα λόγια ένα άγνωστο Π -σύμπαν και ένα γνωστό Λ -σύμπαν. Έτσι στο παράλληλο αυτό σύμπαν του Π δεν υπάρχει χωρο-χρόνος με τις διαστάσεις που μπορεί να συλλάβει η ανθρώπινη νόηση και να τις μετατρέψει σε τεχνοκρατικές μαθηματικές εξισώσεις. Κάτι ανάλογο συμβαίνει και με το Π που ενσαρκωμένο από το «ένστικτο» δε λειτουργεί με τις γνωστές μας διαστάσεις του χωρο-χρόνου, ακριβώς όπως ένας μανιώδης πρωταθλητής που τρέχει με την Λαμποργκίνι του πάνω από την ταχύτητα του φωτός (πάνω δηλαδή από τη δυνατότητα οράσεώς του ή αλλιώς πάνω από το χρόνο που χρειάζεται το μάτι για να δει ένα αντικείμενο μπροστά του) και που δεν λειτουργεί κι αυτός με τις γνωστές μας διαστάσεις του χωρο-χρόνου, όταν βλέπει το τρακάρισμά του μετά τον θάνατό του.

3. Διερεύνηση της εξίσωσης προσδοκιών

Πώς γίνεται όμως η εισχώρηση του Π στο «παράλληλο Σύμπαν» (στο *Σύμπαν- Π*), με άλλα λόγια ποιες δυνάμεις το ενεργοποιούν ή ενεργοποιούνται σε αυτό; Εδώ μπορούμε να επισημάσουμε τα παρακάτω:

- α) Οι δυνάμεις αυτές όποιες κι αν είναι κατ' αρχάς δεν είναι ελεγχόμενες, γι' αυτό κι ο Ωνάσης θα σας απαντούσε ότι δεν ξέρει ακριβώς τη συνταγή της επιτυχίας του.
- β) Προκαλούν μια ακατανίκητη έλξη προς την κατεύθυνση μιας «παράλογης» ενέργειας.
- γ) Αυτό σημαίνει «λογικά» μια διαπλοκή (των δυνάμεων αυτών) με

αντίστοιχες δυνάμεις του «παράλληλου» σύμπαντος του Π , αδιόρατη στις διαστάσεις του δικού μας χωρο-χρόνου, εξ ου και η αδυναμία μετατροπής της διαπλοκής αυτής σε μαθηματικές εξισώσεις.

- δ) Αυτό με τη σειρά του σημαίνει ότι η διαπλοκή είναι απρόβλεπτη παρά τα «σήματα» που μπορεί να παράγονται και να εκπέμπονται από το παράλληλο Π - προς το δικό μας Λ -σύμπαν. Ένα τέτοιο «σήμα» μπορεί να είναι π.χ. η εντυπωσιακή αύξηση των πωλήσεων που δίνει στον επιχειρηματία την έντονη επιθυμία να ρίξει στην αγορά ένα νέο προϊόν, άσχετο με το προηγούμενο, με την ιδέα απλώς ότι αφού το πρώτο προϊόν πουλάει, ΘA πουλήσει ΣΙΓΟΥΡΑ και το δεύτερο. Και τελικά πουλάει! Από όσα είπαμε ως τώρα φαίνεται καθαρά ότι η διαπλοκή αυτή στοχεύει στο Απρόσιτο. Τι είναι λοιπόν τότε το Απρόσιτο;

Σε απλή διατύπωση το Απρόσιτο (A) είναι συνάρτηση των Δ και Ξ ήτοι:

$$A = f(\Delta, \Xi)$$

με Δ = δικές μας δυσκολίες για την κατάκτησή του
και Ξ = ξένες δυσκολίες για την κατάκτησή του

Για την απλούστευση της ερεύνης κάνουμε την παραδοχή ότι η συνάρτηση f είναι της μορφής $f(\Delta, \Xi) = \Delta + \Xi$, δηλαδή $A = \Delta + \Xi$.

Έτσι αν οι δύο παράγοντες επιδρούν σωρευτικά και ταυτόχρονα, δηλαδή αν ισχύει: $\Delta, \Xi > 0$ τότε θα μπορούσαμε να έχουμε την παρακάτω εξίσωση Απροσίτου:

$$A = \Delta + \Xi$$

Είναι φανερό τώρα ότι η «μάχη» για την κατάκτηση του Απροσίτου είναι να μετατρέψουμε τις ανισότητες αυτές ($\Delta, \Xi > 0$) σε εξίσωση: $\Delta = \Xi = 0$.

Η ανισότητα $\Delta = \Xi > 0$ μπορεί να είναι:

$$\Delta > \Xi > 0$$

$$\text{ή } \Xi > \Delta > 0 \text{ αδιάφορο}$$

Το βασικό είναι οι δύο παράγοντες Δ και Ξ να είναι μεγαλύτεροι από το μηδέν, δηλαδή να παίρνουν κάποια τιμή μεγαλύτερη του μηδενός. Το Δ μετράει τις δυσκολίες που υπάρχουν από την πλευρά μας για την κατάκτηση του Απροσίτου (A) όπως π.χ. μια επιχείρηση να μη διαθέτει την αναγκαία τεχνολογία για την παραγωγή του προϊόντος X ή να μην έχει ειδικευμένο προς τούτο προ-

στωπικό κ.ά., ενώ το Ξ μετράει τις δυσκολίες που παρουσιάζει για μας το ίδιο το A , όπως π.χ. αγορανομική απαγόρευση παραγωγής του προϊόντος X , άγνωστη σε μας χημική σύνθεση του προϊόντος αυτού κ.ο.κ.

Αν διερευνήσουμε ακόμα περισσότερο το Δ και Ξ θα δούμε ότι το καθένα τους είναι δυνατόν να συμπεριλαμβάνει γνωστές (γ) και μη γνωστές (μ) σε μας δυσκολίες, να ισχύει δηλαδή:

$$\Delta = \gamma + \mu$$

$$\text{και } \Xi = \Gamma + M$$

αντίστοιχα και άρα

$$A = (\gamma + \mu) + (\Gamma + M)$$

Γνωστές σε μας δυσκολίες (δηλαδή γ) μπορεί να είναι η έλλειψη τεχνολογίας που βέβαια ξέρουμε ότι μας λείπει, ενώ μη γνωστές (μ) ή άγνωστές μας προτιμήσεις (ας πούμε θρησκευτικές, ι-δεολογικές, εθνικές κ.λπ.) των καταναλωτών του προϊόντος αυτού που δεν τους «επιτρέπουν» να αγοράσουν το δικό μας προϊόν αλλά να προτιμήσουν το προϊόν άλλης επιχείρησης που ικανοποιεί τις προτιμήσεις τους αυτές. Κατ' αντίστοιχο τρόπο και οι γνωστές δυσκολίες του $\Xi(\Gamma)$ μπορεί να είναι π.χ. η προαναφερθείσα αγορανομική απαγόρευση παραγωγής του προϊόντος X , η άγνωστη σε μας χημική του σύνθεση κ.ά., ενώ μη γνωστές δυσκολίες (M) είναι π.χ. οι προαναφερθείσες θρησκευτικές και άλλες προτιμήσεις των καταναλωτών αν εμείς δεν υποπτευόμεθα καν την επίδραση τους πάνω στην απόφαση των καταναλωτών, οι χρωματισμοί που απαιτούν να έχει το προϊόν και που εμείς δεν τους ξέρουμε κ.ο.κ.

Όπως είναι φανερό (και το διευκρινίζουμε εδώ με σαφήνεια) το μ περιέχει δυσκολίες όχι που εμείς δεν ξέρουμε (π.χ. χημική σύνθεση), αλλά που εμείς δεν υποπτευόμεθα καν την ύπαρξή τους. Αυτές (οι μ και M) είναι οι πιο δύσκολες και επίφοβες για μια αποτυχημένη έκβαση της μάχης για την κατάκτηση του A , διότι άλλο πράγμα είναι να ξέρεις ότι το προϊόν X έχει μια χημική σύνθεση και απλώς εσύ δεν την γνωρίζεις, οπότε ενδεχομένως με τη βιομηχανική κατασκοπία μπορείς να την μάθεις και άλλο να μην φαντάζεσαι καν ότι οι καταναλωτές είναι π.χ. φανατικοί οπαδοί μιας θρησκευτικής αίρεσης, οπότε δε θα αγοράσουν ποτέ την Αγία Γραφή που τύπωσες εσύ, που δεν ανήκεις στην αίρεση αυτή. Τέτοιες δυσκολίες ανήκουν σαφώς στο μ ή στο M , αν δεν τις διαπιστώσεις (ότι υπάρχουν), τις «μεταφέρεις» στο γ ή στο Γ .

Οι «δρόμοι» επομένως της μάχης για την κατάκτηση του A , είναι να εντοπίσουμε τις γ και Γ (αν υπάρχουν) και να εξουδετερώ-

σοιμε όσο περισσότερο μπορούμε τις μ και M είτε αποκλείοντάς τις κατά τρόπο πιθανό, είτε εντοπίζοντας και μετατρέποντάς τις σε γ ή Γ . Και το ένα όμως (πιθανός αποκλεισμός) και το άλλο (εντόπισή τους και μετατροπή τους σε γ ή Γ) είναι δύσκολα. Πού να ξέρει π.χ. ο δυστυχής Φάουστ του Γκαίτε ότι η Μαργαρίτα «του» απαιτεί από τον άνδρα που θα ερωτευθεί να έχει –ας πούμε– γαλανά μάτια ή να είναι προτεστάντης;

Από τη στιγμή πάντως που θα καταρτιστεί η τελική εξίσωση του A , αρχίζει η μάχη για την εξουδετέρωση του Δ και Ξ και ειδικότερα των μ , M , γ και Γ . Όπως είναι φανερό, όσα περισσότερα μ ή M εμφανιστούν κατά τη διάρκεια της μάχης, τόσο αυτή θα γίνεται πιο δύσκολη και τόσο οι πιθανότητες τελικής αποτυχίας θα αυξάνονται. Κι εδώ στο σημείο ακριβώς αυτό, εμφανίζεται η διαπλοκή της άλλης εξίσωσης, της «Εξίσωσης προσδοκιών» που είδαμε πιο πάνω. Αυτή από την αντανακλαστική της πλευρά είναι:

$$\Delta\rho = \Lambda + \Pi$$

όπου:

- Λ οι «λογικές» ενέργειες και τα αποτελέσματα που προσδοκούμε από αυτές τις λογικές μας ενέργειες και
- Π οι παράλογες ή τα αποτελέσματα που προσδοκούμε από «παράλογες» ενέργειές μας.

Τώρα γίνεται φανερό ότι η «Εξίσωση προσδοκιών» καταρτίζεται με βάση την «Εξίσωση του Απροόπτου», διότι ανάλογα με τα δεδομένα των Ξ και Δ (και ειδικότερα των μ , M , γ και Γ) θα καταστρώσουμε τα Π και Λ της «Εξίσωσης προσδοκιών». Με άλλα λόγια με βάση τα μ , M , γ και Γ , θα καταστρώσουμε τη δράση μας ($\Delta\rho$) για την κατάκτηση του A . Ωστόσο, όσο επίφοβα αρνητικό είναι το μ και M , άλλο τόσο έντονα θετικό μπορεί να αποβεί εν τέλει. Διότι συνήθως αυτό (είτε είναι μ , είτε M) «κυνηγείται» βασικά από το Π της εξίσωσης προσδοκιών και σπάνια, αν όχι ποτέ από το Λ . Συνήθως αυτό (το Λ) προσπαθεί να εντοπίσει παράγοντες του μ και να τις μετατρέψει σε γ ή Γ με άλλα λόγια το Λ αποκλείει από τη φύση του ενέργειες «στο βρόντο» ή εν πάση περιπτώσει ενέργειες «παρακινδυνευμένες» και «παράλογες» – κάτι που για το Π είναι βασική κινητήρια δύναμη. Ωστόσο το Π δεν υποδηλοί μια ενέργεια πέρα από τη Λογική, αλλά πέρα από τη Λογική που εμείς ξέρουμε.

4. Μορφές του Απρόσιτου

Αν διερευνήσουμε προσεκτικότερα το A (Απρόσιτο) θα δούμε ότι αυτό έχει και αρχάς:

- α) τη διαχρονική του μορφή και
- β) την τωρινή, τη στιγμιαία.

Κατά ταύτα «*Διαχρονικό*» είναι το A όταν το δούμε πως εξελίσσεται στη διάρκεια του χρόνου, στη διαχρονική του υπόσταση. Έτσι μπορούμε να διακρίνουμε στο διαχρονικό A το *Σταθερό Διαχρονικό A (ΣΔΑ)* και το *Μεταλλασσόμενο Διαχρονικό A (ΜΔΑ)*.

Σύμφωνα με αυτά ΣΔΑ έχουμε όταν αυτό διατηρείται αναλλοίωτο στη διαχρονική του πορεία στη διάρκεια του χρόνου, ενώ ΜΔΑ, όταν μεταλλάσσεται και από *απρόσιτο* γίνεται *προσιτό*. Επί παραδείγματι ΣΔΑ είναι η κατανίκηση του θανάτου, η οποία χιλιάδες χρόνια τώρα δεν κατορθώθηκε από τον άνθρωπο όσο και αν το θέλησε ή το επεδίωξε εντόνως. Στο επιχειρηματικό γίνεσθαι ΣΔΑ είναι η παραγωγή υλικών προϊόντων χωρίς μηχανές κάτι που φαντάζει στον καθένα μας πραγματικά απρόσιτο. Είναι όμως «πραγματικά» απρόσιτο;

Σκεφθείτε π.χ. να έλεγε κανείς στον Κολοκοτρώνη ότι θα έρθει μία μέρα που ενώ αυτός θα ήταν στην Αθήνα μαλώνοντας για συνταγματικές ελευθερίες με τους Βαυαρούς του Όθωνα, οι συγχωριανοί του στη Δημητσάνα της Πελοποννήσου θα τον έβλεπαν μπροστά τους. Σίγουρα ο γερο-στρατηγός θα τραβούσε το γιατάγανι του για να τον κομματιάσει σαν αγύρτη. Κι όμως σήμερα με την τηλεόραση κάτι τέτοιο έγινε μια τετριμμένη πραγματικότητα που ούτε καν μας κινάει το ενδιαφέρον. Το τοτινό απρόσιτο έγινε σήμερα προσιτό.

Κι αυτό είναι ακριβώς η δεύτερη ιδιότητα του A , η μεταλλαγή του δηλαδή, διαχρονικά από απρόσιτο σε προσιτό. Έτσι έχουμε το *Μεταλλασσόμενο Διαχρονικό A* –το ΜΔΑ ακριβώς– που μας δίνει ένα κλειδί παρατηρήσεως του Σημερινού, του *Στιγμιαίου A (ΣΑ)*. Πράγματι το ΣΑ είναι αυτό που έχουμε αυτή τη στιγμή μπροστά μας σαν απρόσιτο και που όπως είναι φυσικό, προσπαθούμε να αντιληφθούμε αν αυτό είναι δυνατόν να μετατραπεί «αύριο» από ΣΑ σε ΜΔΑ ή αν παραμένει διαχρονικά και μελλοντικά πια ΣΔΑ. Αυτό το σημείο ακριβώς οριοθετεί την αρχή της μάχης για την κατάκτηση του A . Αν οι εκτιμήσεις του ΣΑ γίνουν σωστά τότε η κατάκτηση του A (δηλαδή η μεταλλαγή του από ΣΔΑ σε ΜΔΑ) θα είναι «αύριο» πραγματικότητα.

Πρέπει να επισημάνουμε επομένως εδώ ότι το ΣΑ είναι δυνατόν:

- α) να έχει παρελθούσα, παρούσα και μελλοντική διαχρονικότητα να είναι δηλαδή ΣΔΑ
- β) να έχει μόνο παρούσα διαχρονικότητα, να είναι δηλαδή ΣΑ
- γ) να έχει παρελθούσα και παρούσα διαχρονικότητα, οπότε «σήμερα» από ΣΔΑ και παρατηρούμενο σαν ΣΑ, μετατρέπεται σε ΜΔΑ και τέλος
- δ) να έχει παρούσα και μελλοντική διαχρονικότητα οπότε θα είναι ΣΔΑ.

Η κάθε μία από τις παραπάνω 4 περιπτώσεις είναι σημαντική τόσο για τις δυσκολίες που προκύπτουν, όσο και για τη στρατηγική μάχης που θα καταστρώσουμε για την καταπολέμησή τους.

Από τις 4 βασικές αυτές «θέσεις» του Α βγαίνει η ουσιώδης διαπίστωση ότι:

- *Το Απρόσιτο δεν τοποθετείται στο χώρο του Αδύνατου αλλά στο χώρο του Αδύνατου που εμείς δεν μπορούμε ακόμα να το κάνουμε Δυνατό.*

5. Μάνατζερ και επιχειρηματίας

Αυτή η βασική διαπίστωση αποτελεί την κινητήρια δύναμη της ανθρώπινης εξέλιξης, διότι αν όλα γίνονταν με τη λογική, τίποτε δε θα άλλαζε τότε, όλα θα ήταν ακίνητα και θα κατοικούσαμε ακόμα στις σπηλιές. Όμως ο άνθρωπος αναζητούσε ακατάπαυστα και απέδειξε ότι το Απρόσιτο μόνο με το Παράλογο ήταν δυνατόν να το κατακτήσει – και το κατέκτησε ως τώρα αρκετά. Αυτό σημαίνει, από άλλη πλευρά θεώρησης, ότι όταν ο ανθρώπινος νους έχει να «διαλευκάνει» ένα Απρόσιτο ξεφεύγει από τη φυσιολογική του λειτουργία και περνάει στο χώρο του αφύσικου και εν τέλει του Παράλογου.

Κι εδώ είναι φανερός ο «καταλυτικός» ρόλος του Π της «Εξίσωσης προσδοκίων», όπως άλλωστε και ο «συντηρητικός» ρόλος του Λ, αλλά και ο περίπου ανασταλτικός ρόλος του Μάνατζερ που ενσαρκώνει και υλοποιεί το Λ αυτό. Πράγματι αν ο επιχειρηματίας καθυποτάξει το «Ένστικτό» του στον «Ορθολογισμό» του μάνατζερ του, η επιχείρησή του θα συνεχίσει να ράβει τα πουκάμισά με τις χειροκίνητες ραπτομηχανές της γιαγιάς του. Διότι εάν ο μάνατζερ δεν μπορεί να ξεφύγει από το «συντηρητισμό» των

μαθηματικών του εξισώσεων αυτοπαγιδευμένος στον «Ορθολογισμό» του Λ , ο επιχειρηματίας αποτολμάει και χρησιμοποιεί το Ένστικτό του σαν αγκίστρι που το ρίχνει στα νερά του Απρόσιτου από όπου ψαρεύει κάποια στιγμή το επιδιωκόμενο λαβράκι!

6. Συλλογικό και Ατομικό Απρόσιτο

Περαιτέρω (από άλλη θεώρηση) το Απρόσιτο μπορεί να είναι *Συλλογικό* ή *Ατομικό*. *Ατομικό* είναι όταν ισχύει σαν τέτοιο μόνο για το μεμονωμένο άτομο ανεξάρτητα αν έχει εξωτερικά χαρακτηριστικά του «κοινού» ή όχι, ενώ *Συλλογικό* όταν ισχύει για όλους ή για ομάδες ατόμων. Το *Ατομικό* A δημιουργεί την Ατομική εμπειρία, ενώ το *Συλλογικό* τη Συλλογική. Από μία άποψη η πρώτη εμπειρία είναι η υποκειμενική, ενώ η δεύτερη η αντικειμενική, χρήσιμες όμως είναι και οι δύο, και όχι μόνο η αντικειμενική-συλλογική όπως εύκολα μπορεί να υποθέσει κανείς. Αρκεί εδώ να σκεφθούμε τα θαυμαστά επιτεύγματα στα οποία κατέληξαν οι προσπάθειες μεμονωμένων ατόμων, καθώς πασχίζανε να κατακτήσουν ένα ατομικό τους A .

Παράδειγμα *Ατομικού* A είναι η «δυστυχία» του γέρο-Φάουστ που τον απέρριπτε η «σκληρή» Μαργαρίτα και στο επιχειρηματικό επίπεδο, η μείωση των πωλήσεων ή το υπερβολικό κόστος παραγωγής μιας δεδομένης επιχειρήσεως.

Παράδειγμα *Συλλογικού* A είναι η θεραπεία ανιάτων ασθενειών, η εξεύρεση νέων αγορών για τις επιχειρήσεις, η αύξηση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων, η παραγωγή (που προαναφέραμε) υλικών προϊόντων χωρίς μηχανές κ.ά.

Όπως είναι φανερό, *Συλλογικό* και *Ατομικό* A ενσαρκώνουν επιδιώξεις που έχουν συνήθως κοινά εξωτερικά χαρακτηριστικά και (από την άποψη) αυτή τα όρια μεταξύ τους είναι συχνά δυσδιάκριτα, όμως υπαρκτά. Κατά ταύτα:

- *Ατομικό* είναι το A όχι όταν είναι ένα πρόβλημα που μπορεί να το αντιμετωπίσουν πολλοί κάποια στιγμή αλλά όταν είναι ένα πρόβλημα που το αντιμετωπίζει *αυτή* τη στιγμή *αυτό* το άτομο, πράγμα που συνεπάγεται τεράστιες διαφορές από μια *άλλη* στιγμή και για ένα *άλλο* άτομο για το *αυτό* πρόβλημα.

Με άλλα λόγια, η *Ατομικότητα* χαρακτηρίζεται από τη χρονικότητα του A , δηλαδή από τη χρονική εμφάνισή του. Αυτό σημαίνει ότι οι ανθρώπινες ανάγκες είναι λίγο ή πολύ κοινές για όλους

(και άρα έχομε *Συλλογικά Α*) αλλά χρονικά μπορούν ορισμένες να εκδηλωθούν σε αυτό ή εκείνο το άτομο, οπότε θα έχομε αυτό ή εκείνο το *Ατομικό Α*. Αν εκδηλώνονται ταυτόχρονα για όλους, αν δηλαδή η στρατηγική αντιμετώπισης τους είναι κοινή για όλους, τότε παραμένουν στο επίπεδο του *Συλλογικού Α*. Αυτό ακριβώς δείχνει και την αποφασιστική αξία του διαχωρισμού των *Α* μεταξύ *Συλλογικών* και *Ατομικών*, επειδή ο διαχωρισμός αυτός προσδιορίζει κατόπιν την «προσωπικότητα» της υπό κατάσταση στρατηγικής. Ο απελπισμένος έρωτας π.χ. του γερο-Φάουστ μπορεί να είναι μια συνηθισμένη, κοινή ανάγκη για πολλούς και από την άποψη αυτή αποτελεί ένα *Συλλογικό Α*, αν όμως εντοπισθεί στη συγκεκριμένη Μαργαρίτα, τότε το *Α* γίνεται *Ατομικό* και δεν αντιμετωπίζεται με μια κοινή αλλά με μια «ατομική» στρατηγική προσρμοσμένη στις ιδιαίτερες αισθηματικές απαιτήσεις της συγκεκριμένης Μαργαρίτας.

Ακόμα εμφανέστερη είναι η ανάγκη αυτή στην περίπτωση π.χ. εξεύρεσης τρόπου εξάλειψης των προσωπικών μας χρεών. Τα χρέη είναι μεν συνηθισμένη κατάσταση πολλών ανθρώπων, άρα είναι ένα *Συλλογικό Α*, αλλά δεν υπάρχει κοινή στρατηγική εξάλειψής τους. Ο καθένας αντιμετωπίζει το *Ατομικό του Α*, το ατομικό του χρέος, δηλαδή και κάνει τους δικούς του συνδυασμούς για την εξάλειψή του.

Αυτός ο διαχωρισμός που κάναμε ως τώρα είναι στις συνηθέστερες περιπτώσεις. Ωστόσο το *Ατομικό Α* μπορεί να ιδωθεί σαν *Αυστηρό Ατομικό* και σαν *Κοινό Ατομικό*. *Κοινό Ατομικό* είναι το *Α* λίγο ή πολύ έτσι όπως το αναλύσαμε ως τώρα ως *Ατομικό* – δηλαδή σαν ένα πρόβλημα κοινό σε πολλούς ανθρώπους που το αντιμετωπίζει με τις δικές του διαστάσεις εν τούτοις το συγκεκριμένο άτομο για μια συγκεκριμένη περίπτωση. *Αυστηρό Ατομικό* αντίθετα είναι το *Α* όταν κατά την εμφάνισή του σαν ανάγκη ενός μεμονωμένου ατόμου παρουσιάζει ταυτόχρονα και μια ατομική Μοναδικότητα η οποία μολονότι εξωτερικά μπορεί να έχει τα συνηθισμένα κοινά με όλους χαρακτηριστικά, εν τούτοις έχει αυστηρά προσωπική μορφή. *Αυστηρό Ατομικό Α* είναι για παράδειγμα οι σπουδές που θα επιλέξει ένας νέος, οι συνδυασμοί που θα επιλέξει σε ένα τυχερό παιχνίδι (Προ-Πο ας πούμε) ένας παίκτης, κ.λπ. Ακόμα και ο Αρχιμήδης στην αρχαιότητα που φώναζε έξαλλος από χαρά «Εύρηκα... Εύρηκα», αντιμετώπιζε ένα *Αυστηρό Ατομικό Α* όταν πήρε την εντολή από τον κυβερνήτη να βρεί αν το στεφάνι που του κάνανε δώρο κάποιοι υπήκοοί του ήταν κατασκευασμένο από απόφιο χρυσάφι ή νοθευμένο. Γενικά, ο διαχωρισμός του *Α* εί-

ναι (όπως είπαμε) σημαντικός, διότι από αυτό εξαρτάται ή χρήση της εμπειρίας για την υπό κατάσταση στρατηγική μας.

7. Επιδίωξη του Απρόσιτου

Η επιδίωξη και κατάκτηση ενός A είναι και αυτή *Ατομική* ή *Συλλογική*, όχι όμως με την αυστηρή μονομέρεια που διακρίνει το διαχωρισμό τους. Έτσι π.χ. ένα *Ατομικό* A είναι δυνατόν και συνήθως επιδιώκεται από το μεμονωμένο άτομο που έχει το πρόβλημα (π.χ. το στήσιμο μιας επιχείρησης από τον δεδομένο επιχειρηματία), μπορεί όμως να γίνει και με σύμπραξη και άλλων ατόμων (π.χ. το στήσιμο μιας επιχειρήσεως από τον δεδομένο επιχειρηματία με τη βοήθεια ειδικευμένων ατόμων). Είναι δηλαδή και στις δύο περιπτώσεις *Ατομικό* το A με *ατομική* όμως επιδίωξη στην πρώτη, *συλλογική* στη δεύτερη περίπτωση. Αντίστοιχα πάλι ένα *Συλλογικό* A είναι δυνατόν να επιδιώκεται είτε *συλλογικά* από πολλά άτομα (π.χ. η κατάκτηση ενός φρουρίου από τους στρατιώτες) είτε *ατομικά* από μεμονωμένα άτομα – όπως π.χ. οι πολλοί μεμονωμένοι ερευνητές, επιστήμονες, εφευρέτες και λοιποί που πετύχανε αξιοθαύμαστα έργα προσπαθώντας να θεραπεύσουν όχι μια προσωπική τους ανάγκη αλλά μια συλλογική. Από όλα τα παραπάνω διαφαίνεται με σαφήνεια μια άλλη βασική διαπίστωση για το A , ότι δηλαδή: – *Κάθε Απρόσιτο προσσωποποιεί μια Ανάγκη και συνεπάγεται μια Μάχη.*

Από τις Μάχες που γίνονται Συλλογικά ή Ατομικά για την κατάκτηση Συλλογικών ή Ατομικών A , συσσωρεύεται μια εμπειρία για τις επόμενες Μάχες. Αυτή η διαρκώς συσσωρευόμενη εμπειρία βραχυπρόθεσμα μεν αποτελεί την Ατομική ή Συλλογική μνήμη, μακροπρόθεσμα όμως, χτίζει την κοινή σε όλους Ανθρώπινη Μνήμη.

Αυτή η *Μνήμη* μπορεί να είναι αρνητική ή θετική κι αυτό δεν εξαρτάται από την αρνητική ή θετική έκβαση μιας Μάχης. Η αιώνια διαπάλη π.χ. στο επιχειρηματικό γίγνεσθαι είναι απλά να στεριώσει, να ορθοποδήσει και να ανδρωθεί η κάθε δεδομένη επιχείρηση και αυτή η διαπάλη άλλοτε είναι επιτυχής και άλλοτε όχι. Όμως και από τις δύο περιπτώσεις συσσωρεύεται εμπειρία και δημιουργείται *Μνήμη* πότε θετική, πότε αρνητική.

Η επόμενη κατά ταύτα βασική διαπίστωση για το A είναι σύμφωνα με τα ανωτέρω ετούτη:

- Η Μάχη στοχεύει στη μεταλλαγή του *A* από *ΣΔΑ* σε *ΜΔΑ*, έχει αρνητική ή θετική έκβαση και δημιουργεί ωσαύτως αρνητική ή θετική *Μνήμη*. Αν είναι έτσι τα πράγματα, ποια είναι η λειτουργικότητα λοιπόν της *Μνήμης*; Δείτε το παρακάτω:

Το μικρό παιδάκι παίζει στην όχθη μιας λιμνούλας. Η όχθη είναι κατηφορική, όχι παραπάνω από δύο μέτρα μήκος και το νερό της λιμνούλας ίσα που σκεπάζει τον πυθμένα. Δηλαδή 4-5 πόντους. Καλοκαίρι και στο παιδάκι αρέσει να πλατσουρίζει στο νερό. Ανεβαίνει πάνω στην όχθη και γλιστράει προς το νερό. Τι ωραία τσουλήθρα! Κάποια στιγμή βλέπει μια πέτρα «μεγαλούτσικη», ίσα που τη σηκώνει στα χεράκια του. Την παίρνει ψηλά πάνω στην όχθη και την αφήνει. Η πέτρα κυλάει κι αυτή προς τα κάτω γρήγορα και πλάφ! πέφτει μες στο νερό. Αμέσως μετά τσουλάει και το ίδιο. Έτσι παιδάκι και πέτρα αρχίζουν ένα ομαδικό παιχνίδι. Τσουλάει η πέτρα, τσουλάει από κοντά και το παιδί, ξανά πάνω στην όχθη η πέτρα και το παιδί, νέα τσουλήθρα η πέτρα, νέα και το παιδί.

Όσπου ξαφνικά κάποια στιγμή η πέτρα καθώς την άφησε το παιδάκι, πέφτει πάνω σε μια άλλη πέτρα που ήταν μισο-κρυμμένη στο βυθό. Το πλάφ τώρα του νερού ήταν δυνατότερο και πιο αφράτο. Σωστό συντριβανάκι. Το παιδί μαγεύτηκε. Κουβαλάει πάνω την πέτρα χωρίς να τσουλήσει το ίδιο, την αφήνει, νέο πλάφ της πέτρας πάνω στην άλλη, ξανά το συντριβανάκι. Όνειρο...

Συνέχισε έτσι πολλή ώρα. Η μία πέτρα κυλώντας έπεφτε πάνω στην άλλη, το νερό πιτσιλιζε –πλάφ!– με θόρυβο, το παιδάκι ήταν μαγεμένο. Στο τέλος θέλησε να δοκιμάσει και το ίδιο. Πήρε θέση ακριβώς στην τροχιά της πέτρας τσούλησε και γκάπ... παραλίγο να σπάσει το γονατάκι του... Σκληρή που ήταν η κακιά πέτρα! Ούτε συντριβανάκι πρόσεξε, ούτε πλαφ άκουσε. Ένοιωσε μόνο πόνο. Σύρθηκε μορφάζοντας, τινάχτηκε, καταλάγιασε τον πόνο του, πήρε την άλλη πέτρα κι ανέβηκε ξανά στην όχθη: – « Τώρα καλή μου πετρούλα θα γλιστράς μόνο εσύ, είπε ...Εγώ αν γλιστρώ, πέφτω πάνω στην αδελφούλα σου και πονάω! ...Εσύ δεν πονάς!...».

Αυτό ήταν. Η *Μνήμη*: Το παιδάκι κατέγραψε ένα (κακό) βίωμα και το σύγκρινε με ένα νέο γλίστρημα. Από το συσχετισμό που έκανε με το μυαλουδάκι του, συμπέρανε λογικά ότι η τσουλήθρα πάνω στην πέτρα επιφέρει πόνο!... Η πέτρα δεν κατέγραψε τίποτε, δεν έκανε κανένα συσχετισμό. Δεν έχει μνήμη, δεν κάνει συγκρίσεις, δεν έχει επομένως ούτε λογική. Το παιδάκι σαν έλλογο όν που είναι έχει και *Μνήμη* έχει και *Λογική*. Αυτή είναι η διαφορά του με την άψυχη πέτρα. Αν το παιδάκι ήταν λίγο πιο μεγάλο

θα έλεγε μέσα του: – *Μνήμη* λοιπόν, είναι η καταγραφή των βιωμάτων μας και *Λογική* ο συσχετισμός τους.

Έτσι απλά είναι στη λειτουργικότητά τους *Μνήμη* και *Λογική*.

8. Χωρητικότητα της Μνήμης

Πόση είναι όμως η *χωρητικότητα* της Μνήμης; Πόσα μπορεί να καταγράψει; Δεν πρόκειται εδώ να βάλουμε στη ζυγαριά τις δεκάδες και εκατοντάδες εγκυκλοπαίδειες, λεξικά και βιβλία που μπορεί να «μάθει» ένας άνθρωπος και να τα ζυγίσουμε, ώστε να βρούμε τη *χωρητικότητα* της ατομικής του μνήμης. Βιολογικά και θεωρητικά (θα μας απαντούσε ένας γιατρός ή όποιος άλλος αρμόδιος επιστήμονας), το άτομο μπορεί να μάθει «άπειρα» πράγματα. Το σύνολο όμως όλων αυτών των «απείρων» πραγμάτων όλων των ατόμων είναι *πεπερασμένο* και καθόλου *άπειρο*, ακόμα και αν έχουμε να κάνουμε με σκέτους Αϊνστάϊν. Γιατί αυτό το παράδοξο;

Διότι η *Μνήμη* βρίσκει τα όριά της στον κόσμο του *επιστητού*, στο *Λ-Σύμπαν*, σε αυτό που ξέρουμε. Στο άλλο που δεν ξέρουμε, στο *Π-Σύμπαν*, η μνήμη δεν καταγράφει τίποτα, γιατί δεν εισχώρησε ακόμα. Έτσι έστω και αν έχουμε έναν μανάτζερ π.χ. που είναι κατευθείαν απόγονος του Λεονάρντο Ντα Βίντσι όλη-όλη η *Μνήμη* του θα εξαντληθεί στα όρια του *Σύμπαντος-Λ*, για τον απλό λόγο ότι η γνωστή μας εξίσωση προσδοκιών:

$$\Delta\rho = \Pi + \Lambda$$

ισχύει σαν «Εξίσωση μνήμης» με αντίστοιχη διάρθρωση, δηλαδή έτσι:

$$M\nu = K\Pi + K\Lambda$$

με:

$M\nu = \text{Μνήμη}$

$K\Pi = \text{καταγραφές του Σύμπαντος-}\Pi \text{ και}$

$K\Lambda = \text{καταγραφές του Σύμπαντος-}\Lambda$

Η εξίσωση αυτή σημαίνει ότι η *Μνήμη* ισούται με τις «καταγραφές» που συμβαίνουν τόσο στο *Σύμπαν-Λ* (στο *επιστητό* σύμπαν), όσο και στο *Σύμπαν-Π*, το *άγνωστο* σύμπαν, το *Υπερ-σύμπαν*. Με τη διαφορά ότι οι δεύτερες αυτές καταγραφές, οι *KΠ* δεν έγιναν ακόμα ή δε θα γίνουν ποτέ. Το ότι *δε θα γίνουν ποτέ* ΟΛΕΣ, αυτό είναι βέβαιο, το ότι όμως *δε θα γίνει καμμιά από αυτές* στο εξής, αυτό δεν είναι βέβαιο. Αντίθετα, βέβαιο φαίνεται να είναι ότι κάποιες από αυτές μάλλον θα γίνουν.

Σύμφωνα με την αντιστοιχία των δύο εξισώσεων Δράσης και Μνήμης ήτοι:

$$\Delta\rho = \Lambda + \Pi \text{ και} \\ M\nu = K\Lambda + K\Pi$$

έχουμε τις ταυτολογίες:

$$\Delta\rho = M\nu \text{ και} \\ \Lambda + \Pi = K\Lambda + K\Pi \text{ με} \\ \Lambda = K\Lambda \text{ και} \\ \Pi = K\Pi$$

Αμέσως-αμέσως από τις ταυτολογίες αυτές προκύπτει το ερώτημα: – Πόσο μεγάλης χωρητικότητας είναι η $\Delta\rho$ και ειδικότερα το τμήμα της εκείνο που προσδιορίζεται από το Π ;

Από τη Φυσική ξέρουμε ότι αυτό πρέπει να είναι άπειρο. Σε τελευταία ανάλυση, το Σύμπαν κατά τη Φυσική διαστέλλεται –δηλαδή μεγαλώνει– συνεχώς και μάλιστα με αυξανόμενη ταχύτητα και πάντως ως τώρα ΔΕΝ έχει καταγραφεί ούτε αυτό –έστω– το διαστελλόμενο τμήμα του, εκτός από ένα απειροελάχιστο υπο-τμήμα του. Δείτε π.χ. το παρακάτω:

Αν μετρήσουμε μια απόσταση σε χιλιόμετρα, τότε με μόνη τη μονάδα (το 1), καταγράφουμε μια απόσταση ενός χιλιομέτρου. Άρα έχουμε:

- 1 = ένα χιλιόμετρο

Αν στο έναβάλουμε ένα μηδενικό θα έχουμε τότε:

- 10 χιλιόμετρα

Ανβάλουμε ακόμα ένα μηδενικό θα έχουμε:

- 100 χιλιόμετρα

Αν προσθέσουμε ακόμα ένα μηδενικό θα έχουμε χίλια χιλιόμετρα, ήτοι:

- 1000 χιλιόμετρα

Η μονάδα τώρα όπως βλέπουμε στην απόσταση των χιλίων χιλιομέτρων (αρκετά μεγάλη απόσταση άλλωστε, περίπου από την Αθήνα μέχρι την Φρανκφούρτη) συνοδεύεται από τρία μηδενικά. Αν προσθέσουμε άλλα τρία μηδενικά θα έχουμε ένα εκατομμύριο χιλιόμετρα, ήτοι:

- 1.000.000 χιλιόμετρα.

Μια τέτοια απόσταση πάνω στη γη μας δεν υπάρχει. Υπάρχει μόνο από αστέρι σε αστέρι, ας πούμε από τον Άρη μέχρι τον Κρόνο. Αν προσθέσουμε άλλα τρία μηδενικά θα 'χουμε ένα δισεκατομμύριο χιλιόμετρα, μ'άλλα τρία μηδενικά θα 'χουμε ένα τρισεκατομμύριο, με άλλα τρία μηδενικά θα 'χουμε ένα τετράκις εκατομμύριο και με άλλα τρία μηδενικά ένα πεντάκις εκατομμύριο χιλιόμετρα απόσταση. Θα 'χουμε δηλαδή την εξής σύνθεση:

Ένα	χίλια	εκατ.	δισ	τρεις	τετρ.	πεντ.
• 1.	000.	000.	000.	000.	000.	000

Ασύλληπτη απόσταση. Ένα πεντάκις εκατομμύριο χιλιόμετρα. Στο σύμπαν, αυτή η απόσταση είναι η μία μόνο μοίρα (1^ο) από το τρίγωνο που σχηματίζει ο Σείριος, η Γη και ο Άρης, όπως φαίνεται στο παραπάνω σχήμα.

Στη συμπαντική Φυσική οι επιστήμονες για να μετρήσουν τις γνωστές ως τώρα αποστάσεις μεταξύ των γνωστών ως τώρα ουρανίων σωμάτων, χρησιμοποιούν μεταξύ άλλων και τη μοίρα αυτή του τριγώνου Σείριος - Γη - Άρης, ονομάζοντάς την «Μπαντράν». Ένα Μπαντράν επομένως είναι μία μοίρα (1^ο) του συγκεκριμένου αυτού συμπαντικού τριγώνου και σε χιλιόμετρα μετράει ένα πεντάκις εκατομμύρια χιλιόμετρα. Συγκρατείστε την απόσταση αυτή: Ένα πεντάκις εκατομμύρια χιλιόμετρα.

Αφού όμως μία μοίρα του τριγώνου έχει ένα πεντάκις χιλιόμετρα, ολόκληρη η γωνία (του τριγώνου Σείριος - Γη - Άρης) που έχει 90 μοίρες, (δηλαδή η απόσταση Σείριος - Άρης) θα έχει 90 πεντάκις εκατομμύρια χιλιόμετρα (ήτοι: 90.000.000.000.000.000.000 χιλιόμετρα) ή αλλιώς: 90 μπαντράν.

Για να δείτε τώρα πόσο πεπερασμένη είναι η Μνήμη μας αφού προσδιορίζεται από τα όρια του Σύμπαντος-Λ, υπολογίστε πόση είναι η απόσταση σε χιλιόμετρα μεταξύ Γης - Ηρακλή που σε μπαντράν είναι 800 τρισεκατομμύρια μπαντράν. Μάλλον έχουμε λοιπόν και μεις ανάγκη από ένα «μνημικό μπαντράν» για να κάνουμε όλες τις «Καταγραφές» της Εξίσωσης μνήμης:

$$Mv = K\Lambda + K\Gamma$$

ή έστω ένα απειροελάχιστο τμήμα τους.

Αυτό μας οδηγεί ευθέως στο συμπέρασμα ότι η γνώση μας είναι σαφώς ένα πεπερασμένο «άπειρο» σύνολο που στο επίπεδο (ας πούμε) ενός μανάτζερ, προσδιορίζεται από την πρώτη και την τελευταία εξίσωση που έμαθε στο αμφιθέατρο. Πέρα από αυτή την εξίσωση, υπάρχει το Απρόσιτο που τιθασσεύεται με το παρά-

λογο του «Επιστητού» και πολύ αργά, αργόσυρτα, αργόρυθμα με τη Λογική των Γνώσεων. Με άλλα λόγια «εκεί έξω» –δηλαδή έξω από τα όρια του Ενστίκτου– υπάρχει μια άγνωστη Γνώση ή αλλιώς μια άγνωστη *Μνήμη* που δεν την ψηλαφίσαμε ακόμα, που δεν είναι (ακόμα ίσως) βατή σε μας. Από την άποψη αυτή, η γνωστή μας «Θεωρία του Χάους» διερευνά ένα λάθος αντικείμενο. Γιατί στο γνωστό μας «Χάος» δεν υπάρχει χάος, αλλά αυτή ακριβώς η άγνωστη *Μνήμη*, η *ΚΠ* της ομώνυμης εξίσωσης.

Ας επανέλθουμε όμως και πάλι στο Απρόσιτο.

9. Απλό και Σύνθετο Απρόσιτο

Κάθε ενέργεια που κάνουμε, οποιαδήποτε και αν είναι αυτή, έχει σαν αιτία –όπως είπαμε– ένα Απρόσιτο, μία Ανάγκη που πρέπει να ικανοποιήσουμε. Πάμε για ύπνο γιατί πρέπει να ικανοποιήσουμε την ανάγκη της ξεκούρασης, τρώμε, γιατί πρέπει να ικανοποιήσουμε την ανάγκη της πείνας, χτίζουμε μια επιχείρηση γιατί πρέπει να ικανοποιήσουμε την ανάγκη να αποκτήσουμε έσοδα κ.ο.κ.

Όλες αυτές οι ανάγκες είναι η καθεμιά τους ένα *A*. Πολλά τέτοια *A* αντιμετωπίζει το άτομο ακόμα και μέσα σε μια μέρα. Αν δούμε συνολικά όλα αυτά τα *A* τότε διαπιστώνουμε ότι αυτά μπορεί να είναι είτε *απλά* είτε *σύνθετα*.

Απλό είναι ένα *A* όταν για την αντιμετώπισή του –για την κατάκτησή του– δε χρειάζεται κάποιος ιδιαίτερος προβληματισμός, γιατί αρκεί κατά κανόνα μια απλή ενέργεια.

Σύνθετο αντίθετα είναι ένα *A* όταν για την κατάκτησή του χρειάζεται ένας ιδιαίτερος, ένας «σύνθετος» προβληματισμός.

Ο βαθμός απλότητας και συνθετότητας στις δύο περιπτώσεις ποικίλλει, με μόνη την επισήμανση ότι στα *Σύνθετα A* ο προβληματισμός στην οριακή περίπτωση του μπορεί να είναι –και είναι συχνά– αδιέξοδος και να μην οδηγεί σε θετικό αποτέλεσμα. Η εξήγηση και αιτία του διαχωρισμού αυτού είναι η *Μνήμη*. Για τα *Απλά A* η *μνήμη* υπάρχει κατά κανόνα άφθονη και προσφέρεται «εύκολα» για την «εύκολη» αντιμετώπιση του *A*, ενώ για τα *Σύνθετα* η *Μνήμη* ούτε άφθονη, ούτε επαρκής είναι, συχνά δε μάλιστα δεν υπάρχει καθόλου. Ωστόσο τόσο τα *Απλά*, όσο και τα *Σύνθετα Απρόσιτα* παρουσιάζουν την ίδια αρχική δυσκολία –είναι δηλαδή το ίδιο δύσκολα– μολονότι θα νόμιζε κανείς πρόχειρα ότι τα απλά δεν παρουσιάζουν καμία ή παρουσιάζουν ασήμαντη δυσκολία.

10. Η Μνήμη στο Απρόσιτο και η κοστολόγησή της

Πράγματι έτσι είναι, αλλά μόνο τη στιγμή της συγκεκριμένης Μάχης, για το συγκεκριμένο *A*. Όταν όμως στο παρελθόν δινότανε άλλη μάχη και δημιουργείτο η σημερινή «άφθονη» Μνήμη, το ίδιο αυτό *A* ήταν δύσκολο. Επί παραδείγματι για να ταξιδέψουμε σήμερα με αεροπλάνο από την Αθήνα στη Θεσσαλονίκη δεν αρκεί, παρά η απλή ενέργεια να κλείσουμε εισιτήριο. Η Μνήμη είναι δεδομένη εδώ και άφθονη και αποτελείται από τα αεροπλάνα, τα γραφεία ταξιδιών, τα ταξί, τα αεροδρόμια κ.λπ. Όμως για να δημιουργηθούν όλα αυτά που αποτελούν τη Μνήμη για το Απρόσιτο ενός αεροπορικού ταξιδιού μεταξύ Αθήνας και Θεσσαλονίκης αντιμετώπιστηκαν και ξεπεράστηκαν αρχικά ένα σωρό δυσκολίες. Ωστόσο όσο «ασήμαντα» κι αν φαίνονται τα Απλά *A*, η Μνήμη τους είναι σημαντική και σημαντικά χρήσιμη για την αντιμετώπιση των *Σύνθετων A*.

Η Μνήμη είναι το «καύσιμο» για το όχημα της εξέλιξης, αλλά η χρήση της μπορεί να αποβεί διττή και αντιθετική: Να είναι δηλαδή ένας αρνητικός, αλλά ταυτόχρονα και ένας θετικός παράγοντας και τούτο διότι διαπλέκεται με το Απρόσιτο πότε *ανασταλτικά* και πότε *προωθητικά*. Με άλλα λόγια η Μνήμη στο Απρόσιτο έχει και το κόστος της.

Ανασταλτικά –δηλαδή με αρνητικό κόστος– διαπλέκεται καθώς ενσαρκώνοντας τη Λογική (και σε έναν Μάνατζερ τεχνοκράτη τη Γνώση), περιχαρακώνει τις κινήσεις αυτού του τελευταίου σε όρια μη υπερβατά. Πράγματι ένας μάνατζερ ποτέ δεν θα κάνει μία κίνηση πέρα από το χώρο που του προσδιορίζουν οι μαθηματικές του εξισώσεις – δηλαδή τα μοντέλα του, τα συστήματά του, οι καμπύλες και οι εξισώσεις του. Η δράση του είναι συντηρητική, χωρίς αποτολήσεις. Ο ρόλος του τελικά καταλήγει στη φύλαξη των επιχειρηματικών κεκτημένων. Έτσι εμποδίζεται η εξέλιξη, αναστέλλεται η αναζήτηση και το Απρόσιτο μένει ανενόχλητο. Το κόστος εδώ είναι ακριβό: Στασιμότητα.

Αντίθετα, *προωθητικά* η Μνήμη διαπλέκεται με το Απρόσιτο όταν χρησιμοποιηθεί σαν εφελκυστήρας για τις αναζητήσεις και αυτό γίνεται όχι από τον «ορθολογιστή» μάνατζερ που είναι αιχμάλωτος της προχωρημένης Λογικής που κατέκτησε με τις σπουδές του, αλλά από τον ανυπόμονο επιχειρηματία, που βλέπει τη Μνήμη του απλώς σαν καύσιμο του επιχειρηματικού του οχήματος και όχι

σαν το ίδιο το όχημα, όπως το βλέπει ο μάνατζερ του – τον οποίο μάλιστα μπορεί τώρα με την προωθημένη τεχνολογία, να τον αντικαταστήσει με ένα καλοκουρδισμένο και καλοπρογραμματισμένο κομπιούτερ. Όχημα για τον «ανυπόμονο» επιχειρηματία είναι το «Ένστικτό» του και χώρος δράσης, ο χώρος που αρχίζει μετά την τελευταία εξίσωση του τεχνοκράτη του μάνατζερ – δηλαδή ο χώρος πέρα από τη Μνήμη που οριοθετεί την επιχειρηματική του Λογική. Συνεπώς από τη φύση του το Απρόσιτο μόνο με τον υπερ-μνημικό «Παραλογισμό» μπορεί να κατακτηθεί ή εν πάσει περιπτώσει να στοχευθεί. Αν αντιστρέψουμε τους συλλογισμούς αυτούς θα καταλήξουμε στο ίδιο συμπέρασμα πάλι, από τον αντίστροφο απλώς δρόμο. Πράγματι.

Το Απρόσιτο είναι για μας τέτοιο, διότι είναι άγνωστος ο λειτουργικός του μηχανισμός, δεν υπάρχει συσσωρευμένη Μνήμη γι' αυτό – δεν υπάρχει δηλαδή το γ της εξίσωσης που είδαμε, –έστω ακόμα– ή υπάρχει σε ανεπάρκεια και συνακόλουθα μια «επίθεση» εναντίον του, λογικά μόνο από έναν παραλογισμό θεμελιώνεται. Η Εξίσωση προσδοκιών και η Εξίσωση του Απρόσιτου περιγράφει η καθεμιά της ακριβώς την κατάσταση αυτή.

Με όσα είπαμε ως τώρα συμπληρώνεται ακόμα καλύτερα η έννοια του Απρόσιτου. Κατά ταύτα:

– *Απρόσιτο είναι η λειτουργικότητα κάποιου σημείου του άγνωστου ιδεατού σύμπαντος που εμείς δεν ανακαλύψαμε ακόμα ή δε θα ανακαλύψουμε ποτέ.*

Αυτή η λειτουργικότητα όμως υπάρχει, αφού υπάρχει και το πράγμα που την προσδιορίζει και απλώς εμείς δεν την ανακαλύψαμε – ακόμα ίσως. Όπως λέει και ο Πλάτων στον Ευθύδημο του «... οι ιδέες υπάρχουν πέρα από τον ερευνητή – αυτός τις ανακαλύπτει απλώς». Έτσι ώσπου να τις ανακαλύψει, οι υπερφυσικές δυνάμεις μένουν υπερφυσικές, γιατί δεν έγιναν ακόμα φυσικές. Αυτή η διαπίστωση μας δίνει την ουσιολογική υπόσταση του Απρόσιτου. Σύμφωνα με αυτήν:

– Το Απρόσιτο δεν τοποθετείται στο χώρο του Αδύνατου, αλλά στο χώρο του Αδύνατου που εμείς δεν κατακτήσαμε ακόμα. Απόδειξη σε αυτό είναι τα τόσα «Απρόσιτα» που κατακτήσαμε ως τώρα, μετατρέποντάς τα σε «Προσιτά».

Από όλες τις αναλύσεις που κάναμε ως τώρα, βγαίνει αβίαστα και η οριοθέτηση του Μάνατζερ –ενός οποιουδήποτε σπουδαγμένου μάνατζερ– ώστε να αποφευχθεί οποιαδήποτε σύγχυση. Αυτός

είναι λοιπόν, η Μνήμη για το συγκεκριμένο αντικείμενο στο οποίο έχει ειδικευτεί και αυτός προσωποποιεί τη συσσωρευμένη Μνήμη. Η Μνήμη ωστόσο αποκλείει από τη φύση της τη Φαντασία διότι είναι –όπως είδαμε– συσώρευση θετικών γνώσεων της Λογικής, η οποία βεβαίως δεν μπορεί να είναι ταυτόχρονα και μη-Λογική. Έτσι ακριβώς εδώ ο επιστήμονας-μάντζερ αντιδιαστέλλεται σαφώς από τον επιστήμονα-ερευνητή, καθ' όσον ο πρώτος περιχαρακώνεται στο θερμοκήπιο των γνώσεών του, ο δεύτερος όμως διακατέχεται από τον πυρετό της αναζήτησης παρορμούμενος από το ερευνητικό του «ένστικτο», όπως και ο επιχειρηματίας από το δικό του. Με εφελτήριο τις γνώσεις του, αλλά με μοχλό το ένστικτό του ψάχνει το Αδύνατο, το Παράλογο, το Καινοτόμο, το Απρόσιτο, το Ανύπαρκτο...

Όσο για τον ορθολογιστή μάντζερ, ο Παρμενίδης στο Σοφιστή του Πλάτωνα λέει έναν αφορισμό, που θα ταίριαζε απολύτως και για δαύτον:

– Αδύνατον να χωνεύσεις ποτέ ότι υπάρχουν τα μη υπάρχοντα και γι' αυτό στρέψε το νού σου από τον δρόμο αυτής της αναζήτησης...

Ο Μάντζερ λοιπόν στρέφει το νου του από τα «μη υπάρχοντα» και τότε γίνεται ο ανασχετικός μοχλός για τον επιχειρηματία. Γιατί γι' αυτό το Απρόσιτο βρίσκεται από την άλλη πλευρά της τελευταίας αλγεβρικής εξίσωσης που έμαθε όταν σπούδαζε στο Πανεπιστήμιο. Και τώρα παίζει το ρόλο του «κοπρόσκυλου» στην επιχείρηση, που ξέρει μόνο να γαυγίζει χωρίς να διώχνει τους «κλέφτες». Ένα κόστος ακριβό για την επιχείρηση.